

**UCHWAŁA NR XXXII/401/2017
RADY GMINY LUBICZ**

z dnia 30 marca 2017 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2017 - 2019.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 446 ze zm.) w związku z art. 176 ust. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 575 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2017 - 2019, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubicz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Hanna Anzel

Załącznik do Uchwały nr XXXII/401/2017

Rady Gminy Lubicz

z dnia 30 marca 2017 roku

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE LUBICZ NA LATA 2017-2019

2017

Spis treści

I. Wprowadzenie	3
II. Uwarunkowania prawne	5
III. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Lubicz	6
3.1. Charakterystyka środowiska lokalnego	6
3.2. Sytuacja rodzin w gminie.....	8
3.3. Piecza zastępcza oraz wsparcie asystenta rodziny w gminie Lubicz	11
3.4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jako instytucja wspierająca rodziny uwikłane w przemoc.....	13
3.5. Podsumowanie	15
IV. Analiza SWOT środowiska lokalnego	17
V. Zasoby	19
VI. Adresaci programu	21
VII.Cel główny, cele szczegółowe	22
VIII.Przewidywane efekty	23
IX. Działania programu	24
Cel szczegółowy 1:.....	24
Cel szczegółowy 2:.....	27
Cel szczegółowy 3:.....	30
Cel szczegółowy 4:.....	32
Cel szczegółowy 5:.....	34
Cel szczegółowy 6:.....	36
Cel szczegółowy 7:.....	38
Cel szczegółowy 8:.....	40
X. Źródła finansowania.....	42
XI. Monitoring i ewaluacja.....	42

I. Wprowadzenie

Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2017-2019 został opracowany w oparciu o art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j Dz. U. z 2016 r., poz. 575 ze zm.).

Głównym założeniem niniejszego Programu jest skuteczny system opieki oraz wsparcia dla dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także przywrócenie im zdolności do funkcjonowania, poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie poczucia bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Działania zawarte w Programie skierowane są także na dziecko umieszczone poza rodziną biologiczną oraz przede wszystkim na jego rodzicach, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Ponadto Program ten obejmuje szereg działań profilaktycznych i prorodzinnych w celu jak najlepszego funkcjonowania rodzin w Gminie Lubicz.

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój w każdej ze sfer: emocjonalnej, intelektualnej i poznawczej. To właśnie rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka, tworzenie jego systemu wartości i wiary we własne możliwości, dlatego tak ważne jest jej prawidłowe funkcjonowanie i tym samym wywiązywanie się ze wszystkich swoich zadań. Według ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy małżonkowie zobowiązani są według swych sił oraz możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokojenia potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Najistotniejszym elementem w życiu dziecka, kształtującym jego przyszłość jest środowisko rodzinne, czyli struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, sytuacja zdrowotna oraz materialna, a także poziom wykształcenia członków rodziny. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest w stanie zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku oraz prawidłowe zasady współżycia w społeczeństwie.

Współcześnie rodziny przeżywają wiele trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich. Za przyczyny trudności w pełnieniu funkcji rodzicielskich uważa się brak aktywności zawodowej dorosłych członków rodziny, niezaspakajanie podstawowych potrzeb życiowych, uzależnienie alkoholowe, narkomanię, przemoc w rodzinie, demoralizację, niedostosowanie społeczne, długotrwałą chorobę czy niepełnosprawność, niskie kompetencje opiekuńczo-

wychowawcze rodziców i brak konkretnych umiejętności w zakresie budowania więzi rodzinnych i społecznych. Z opinii pracowników socjalnych i asystentów rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu w większości przypadków trudności opiekuńczo-wychowawcze rodzin wynikają z niskich kompetencji rodzicielskich i wyuczonej bezradności, niemocy, braku chęci zmiany trudnej sytuacji rodzinnej. Wszystkie powyższe czynniki rzutują na nieprawidłowy rozwój dziecka i rodziny. To zwłaszcza te rodziny będą podmiotem oddziaływań Programu Wspierania Rodziny, gdyż wymagają wsparcia i pomocy w należyтым sprawowaniu opieki, w wychowaniu dzieci i pełnieniu funkcji wychowawczej wobec dziecka.

Niniejszy Program stanowi kompleksowy system wsparcia i zintegrowanych działań kierowanych do rodzin z dziećmi zdiagnozowanych jako przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, posiadających niskie kompetencje rodzicielskie, niskie umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i posiadające inne dysfunkcje lub problemy społeczne utrudniające poprawne funkcjonowanie rodziny.

Program Wspierania Rodziny swoimi działaniami obejmuje także rodziny, z których dziecko zostało już „wyjęte” z biologicznej rodziny i objęte jest pomocą w formie pieczy zastępczej.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2017-2019 jest dokumentem strategicznym opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Wpisuje się także w dokumenty strategiczne Województwa Kujawsko-Pomorskiego: Kujawsko-Pomorski Program Wspierania Rodziny na lata 2014-2022, Starostwa powiatu toruńskiego: Strategia Rozwoju Powiatu Toruńskiego na lata 2012-2020, Gminy Lubicz: Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubicz na lata 2014-2020.

II. Uwarunkowania prawne

Opracowanie oraz wdrażanie Gminnego Programu Wspierania Rodzin w gminie Lubicz na lata 2017-2019 znajduje oparcie w niżej wymienionych aktach prawnych:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(Dz. U., t.j., z 2016, poz. 930 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(Dz. U. 2016 r., poz. 575, t.j., z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 645, t.j., z późn. zm.)
4. Ustawa z dn. 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
(Dz. U. z 2016 r., poz. 645, t.j., z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, t.j.)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487, t.j., ze zm.)
7. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
(Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, t.j., ze zm.)
8. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do 3 lat
(Dz. U. z 2016 r., poz. 157, t.j.)
9. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.- Kodek Rodzinny i Opiekuńczy
(Dz. U. z 2015 r., poz. 2082, t.j., ze zm.)
10. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(Dz. U. z 2016, poz. 1860)
11. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
(Dz. U. z 2016, poz. 785, t.j., z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(Dz. U. z 2016, poz. 224, t.j., ze zm.)

III. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Lubicz

3.1. Charakterystyka środowiska lokalnego

Gminę Lubicz na dzień 31.12.2016 roku zamieszkiwało 19378 mieszkańców, jak wynika z danych demograficznych Urzędu Stanu Cywilnego.

Tabela 1. Mieszkańcy gminy Lubicz z podziałem na wsie – miejsce zamieszkania.

Lp.	Miejscowość	Pobyt stały			Pobyt czasowy	Ogółem pobyt stały + czasowy
		ogółem	w tym:			
				kobiet		
1	Brzezinko	268	130	139	3	271
2	Brzeźno	360	179	181	3	363
3	Grabowiec	784	379	404	10	794
4	Grębocin	2676	1354	1322	42	2718
5	Gronowo	801	408	393	34	835
6	Gronówko	142	74	68	4	146
7	Jedwabno	437	211	226	21	458
8	Józefowo	110	55	55	7	117
9	Kopanino	363	182	181	5	368
10	Krobia	1615	838	777	19	1634
11	Lubicz Dolny	2939	1501	1438	55	2994
12	Lubicz Górny	3466	1814	1652	59	3525
13	Mierzynek	383	195	188	7	390
14	Młyniec Drugi	540	268	272	5	545
15	Młyniec Pierwszy	631	307	324	2	633
16	Nowa Wieś	422	204	218	3	425

17	Rogowo	380	185	195	5	385
18	Rogówko	632	306	326	8	640
19	Złotoria	2100	1101	999	37	2137
	Ogółem:	19049	9691	9358	329	19378

Źródło: Opracowanie własne Urząd Stanu Cywilnego w Lubiczu za rok 2016.

*Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Lubicz
poniżej 18 roku życia w podziale na przedziały wiekowe oraz płeć*

Wiek	Mężczyzna	Kobieta	Ogółem
0-2	288	306	594
3	112	106	218
4-5	255	248	503
6	133	133	266
7	153	98	251
8-12	697	607	1304
13-15	372	354	726
16-17	275	245	520
18	124	115	239
ogółem	2409	2212	4621

Źródło: Opracowanie własne Urząd Stanu Cywilnego w Lubiczu za rok 2016.

Na terenie gminy Lubicz zamieszkuje 4621 osób do 18 roku życia tj. osób, które podlegają władzy rodzicielskiej. Za proces opieki nad nimi i ich wychowywania odpowiadają ich rodzice, bądź prawni opiekunowie.

Tabela 3. Liczba dorosłych mieszkańców gminy Lubicz w podziale na przedziały wiekowe

Wiek	Ogółem
19-65	6312
19-60	5970
>60	1691
>65	802
ogółem	14775

Źródło: Opracowanie własne Urząd Stanu Cywilnego w Lubiczu za rok 2016.

3.2. Sytuacja rodzin w gminie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu w roku 2016 swoim wsparciem, w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w tym pracy socjalnej objął 626 rodzin. W rodzinach tych jest 1690 osób, w tym 515 dzieci poniżej 18 roku życia.

Tabela 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z uwzględnieniem ilości osób w rodzinach

liczba osób w rodzinie	liczba rodzin
1	205
2	128
3	100
4	91
5	37
6	17
7	8
8	6
9	1
10	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu za 2016 rok.

Główne powody przyznawania pomocy społecznej to ubóstwo połączone z biernością zawodową czy długotrwałą lub ciężką chorobą oraz niepełnosprawnością.

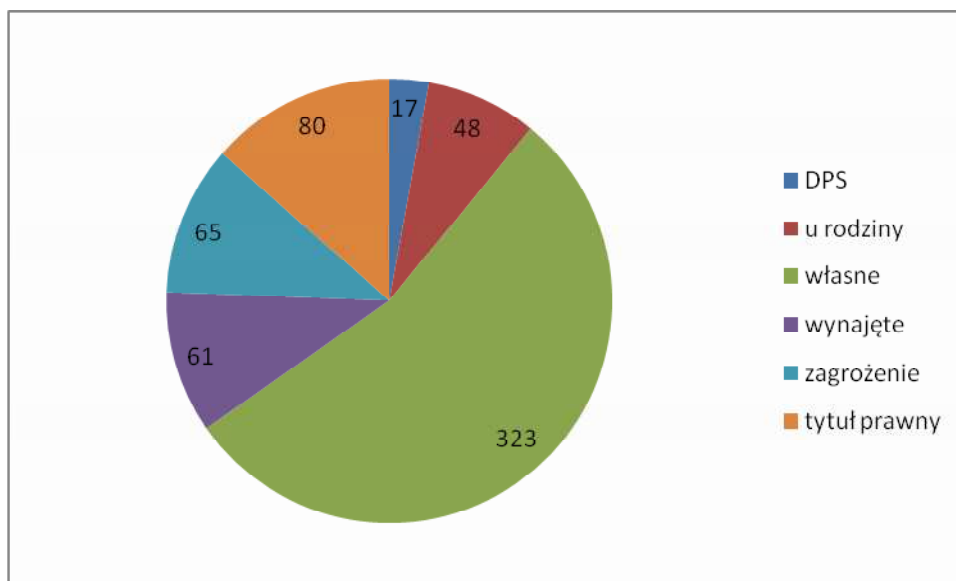
Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w 2016 roku.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ubóstwo	384	1108
Sieroctwo	1	2
Bezdomność	14	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa	76	369
W tym: Wielodzietność	41	245
Bezrobocie	273	863
Niepełnosprawność	175	438
Długotrwała lub ciężka choroba	190	415
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	58	273
W tym: Rodziny niepełne	11	45
Rodziny wielodzietne	21	127
Przemoc w rodzinie	9	21
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	29	50
Narkomania	4	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	15	22
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	3	9
Sytuacja kryzysowa	64	109
Kłęska żywiołowa lub ekonomiczna	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu za 2016 rok.

Osoby korzystające ze wsparcia pomocy społecznej różnicowała znacząco także ich sytuacja mieszkaniowa. W 2016 roku mieszkania własne posiadały 323 rodziny z pośród 626; zamieszkiwanie w lokalach z tytułem prawnym wykazało 80 rodzin, inne formy zamieszkiwania tj. zamieszkiwanie u rodziny zadeklarowało 48 rodzin, 61 rodzin wynajmuje lokal mieszkalny. Pracownicy socjalni i same rodziny w 61 przypadkach, uznali, iż mogą być zagrożone bezdomnością.

Wykres 1. Sytuacja mieszkaniowa osób korzystających z pomocy GOPS w Gminie Lubicz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu za 2016 rok.

Pomoc społeczna świadczona jest w różnych formach, zarówno w formie świadczeń pieniężnych jak i niepieniężnych, w tym pomocy socjalnej. Pomocą społeczną w formie:

- zasiłku stałego objętych było 49 rodzin,
- zasiłku okresowego objętych było 150 rodzin,
- zasiłku celowego objętych było 465 rodzin,
- posiłku lub zasiłku na posiłek objętych było 130 rodzin,
- specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone objętych było 29 rodzin,
- zapewnieniem schronienia objęto 6 rodzin,
- opłaceniem pobytu dzieci w pieczy zastępczej objęto 25 dzieci,
- usługami asystenta rodziny – asystenturą objęto 58 rodzin,
- pracą socjalną świadczoną przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny objęto 477 rodzin,
- specjalistycznym poradnictwem (prawnym, psychologicznym, doradcy zawodowego specjalisty do spraw przeciwdziałania przemocy) - 116 rodzin.

3.3. Piecza zastępcza oraz wsparcie asystenta rodziny w gminie Lubicz

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu w 2016 roku opłacał pobyt 25 dzieci umieszczonych postanowieniem Sądu Rodzinnego w pieczy zastępczej. Z czego w rodzinach zastępczych przebywało 16 dzieci, zaś w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 9 dzieci.

Trudności opiekuńczo – wychowawcze były główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej 46 rodzin. Pracownicy socjalni w wywiadach środowiskowych wskazywali na trudności opiekuńczo – wychowawcze” jako przyczynę „współistniejącą”, obok innych powodów objęcia rodziny pomocą społeczną. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W roku 2016 w GOPS zatrudnionych było 3 asystentów rodziny (pełen etat), którzy wsparciem obejmowali 58 rodzin, w których było 118 dzieci. Ponadto, 22 rodziny zostały zdiagnozowane jako przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze, ale nie były one objęte wsparciem asystenta rodziny z uwagi na to, że nie wyrażały zgody na tę formę wsparcia lub rezygnowały z niego w trakcie pracy asystenta rodziny. Zgodnie z art. 8, ust. 3. ustawy o wspieraniu rodziny cyt. „wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem...”. W ramach pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wychowaniu dzieci, jak również przeżywających inne trudności a wymagających wsparcia w formie poradnictwa psychologicznego, GOPS dla 71 rodzin zapewnił pomoc psychologiczną. Głównie udzielano porad psychologicznych w zakresie relacji rodzinnych, kompetencji rodzicielskich, dialogu i mediacji w rodzinie, metod i zasad wychowawczych.

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. 1, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa zwraca uwagę na ścisłą współpracę między pracownikiem socjalnym a asystentem rodziny, wskazując również na różnice w sposobie realizacji wsparcia rodziny. Zgodnie z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, w przypadku gdy ośrodek poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, pracownik socjalny przeprowadza w danej rodzinie rodzinny wywiad środowiskowy. Następnie pracownik socjalny dokonuje dokładnej analizy sytuacji rodziny i wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej o objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny. Asystent rodziny pracuje z rodziną na wielu płaszczyznach, w relacji bezpośredniej, dążąc do jej usamodzielnienia i zadawalającego funkcjonowania w środowisku lokalnym, zgodnego i aprobowanymi wzorcami. Priorytetem w pracy asystenta rodziny jest udzielanie wsparcia

rodzinom borykającym się z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystentura obejmuje całościowe wspieranie rodzin w dążeniu do prawidłowego wypełniania przez rodziny ról społecznych, co prowadzić winno do osiągnięcia stabilizacji życiowej rodzin a tym samym zapobieganiu umieszczeniu dzieci poza rodziną biologiczną tj. w pieczy zastępczej. Jeżeli natomiast dzieci „już” znajdują się poza rodziną biologiczną, rolą asystenta rodziny jest praca z rodziną nad poprawieniem funkcjonowania rodziny w obszarze jej życia w społeczeństwie, w celu doprowadzenia do powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Zakres obowiązków asystenta rodziny obejmuje wspieranie rodziny poprzez konsultacje i działania o charakterze edukacyjnym. W sferze opiekuńczo – wychowawczej rodzinie wskazuje się pożądane zachowania i postawy, które wpływają na budowanie prawidłowych więzi i relacji rodzinnych, osiąganie postępów edukacyjnych i utrzymywanie należytej współpracy ze szkołami, do których uczęszczają dzieci czy też wskazywanie metod i sposobów organizowania czasu wolnego. Pracując z rodziną asystent monitoruje kwestie dbałości o zdrowie każdego z członków rodziny, a w sytuacjach tego wymagających motywuje do odjęcia leczenia czy właściwej terapii. Rodzina z pomocą asystenta rodziny uczy się prawidłowo gospodarować budżetem domowym, poprzez m. in. mobilizowanie ich do planowania i monitorowania dokonywanych wydatków. Dzieci natomiast uczone są racjonalnego gospodarowania swoimi zasobami. Dzieci zostają włączane w wykonywanie drobnych prac na rzecz wspólnego gospodarstwa domowego, otrzymując obowiązki stosowne do wieku każdego z nich. Rodzice przy wsparciu asystenta rodziny uczą się samodzielnie załatwiać sprawy urzędowe i podejmować współpracę z instytucjami dla dobra rodziny. Asystent rodziny mobilizuje członków rodzin do aktywności społecznej, szczególnie w środowisku lokalnym poprzez m. in. informowanie ich o zajęciach organizowanych przez Urząd Gminy na rzecz dzieci, młodzieży i dorosłych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu świadczy na rzecz rodzin w szczególności dzieci dotkniętych niepełnosprawnością, w tym wynikającą z zaburzeń psychicznych specjalistyczne usługi opiekuńcze. W 2016 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objętych było 29 rodzin, w tym 22 dzieci. Ośrodek pomocy Społecznej w formie umów cywilno-prawnych zatrudniał 16 specjalistów w zakresie: rehabilitacji ruchowej, rewalidacji, logopedii, wspierania rozwoju społecznego, psychologii rozwojowej, neuropsychologii. Zrealizowano w 2016 roku 2 098 godzin rehabilitacji, obejmując i zaspokajając wszystkie zgłoszone potrzeby.

Nadto pracownicy socjalni realizując obowiązki zawodowe – pracę socjalną w rodzinach, często dokonują wczesnego diagnozowania dysfunkcji rozwojowych dotyczących dzieci do 6 roku życia, które nie uczestniczą we wczesnej edukacji. Pracownicy socjalni mobilizują, a czasem nawet wymuszają podjęcie przez rodzica wczesnej interwencji, działań dążących do właściwej diagnozy i objęcia dziecka stosowną pomocą pedagogiczną, psychologiczną, logopedyczną bądź wręcz medyczną.

3.4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jako instytucja wspierająca rodziny uwikłane w przemoc

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje następujące zadania: integrowanie i koordynowanie działań podmiotów ośrodka pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Procedura „Niebieskie Karty” wszczęta była przez Zespół Interdyscyplinarny w 21 rodzinach w 2016 roku, w 2015 w 31 rodzinach, zaś w 2014 roku w 30 rodzinach.

*Tabela 4. Procedura „Niebieskie Karty” uruchamiana w latach 2014-2016
a instytucja wszczynająca tę procedurę.*

	Rok	2014	2015	2016
	Liczba rodzin	30	31	21
Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty”	Policja	12	14	13
	GOPS	16	13	8
	Oświata	0	2	0
	GKRPA	2	1	0
	Przedstawiciele ochrony zdrowia	0	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubiczu.

Ofiary przemocy domowej to przede wszystkim kobiety, natomiast wśród sprawców przeważają mężczyźni. W 2016 roku procedurę „Niebieskie Karty” Policja wszczęła w 13 rodzinach, ośrodek pomocy społecznej wszczął 8 procedur. Łącznie prowadzonych było w 2016 roku 36 procedur „Niebieskie Karty”.

W 2016 roku w związku z przemocą w rodzinie skierowano do Sądu Rodzinnego 2 wnioski o wgląd w sytuację rodzinną dziecka, natomiast do Prokuratury skierowano 3 wnioski - zawiadamiające o podejrzeniu popełnienia przestępstwa związanego z przemocą. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2016 skierowała 14 wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego, m. in. z powodu stosowania przemocy w rodzinie.

W 2016 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu interdyscyplinarnego i 168 posiedzeń grup roboczych. W skład grup roboczych wchodził pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, funkcjonariusze Policji, pedagodzy lub wychowawcy z ramienia oświaty oraz kuratorzy sądowi.

Tabela 5. Procedura „Niebieskie Karty” uruchamiana w latach 2014-2016.

	2014	2015	2016
Uruchomione procedury „Niebieskie Karty”	30	31	21
Prowadzone procedury „Niebieskie Karty”	50	46	36
Wnioski skierowane do sądu odnośnie ustanowienia kontroli wychowania i kuratorów	3	2	2
Wnioski skierowane do prokuratury	5	2	3
Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Posiedzenia grup roboczych	180	197	168
Ilość osób umieszczonych w całodobowym ośrodku wsparcia	1 osoba dorosła	1 osoba dorosła z dzieckiem	-
Ilość wniosków złożonych do GKRPA	5	3	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubiczu.

3.5. Podsumowanie

Z przedstawionych danych wynika, że na terenie gminy Lubicz zamieszkuje 4 621 osób w wieku 0-18 lat tj. dzieci i młodzieży wobec których rodzice mają obowiązek należytego wypełniania obowiązków rodzicielskich. Z pomocy społecznej (z różnych form wsparcia) korzystało 626 rodzin w tym 78 rodzin to rodziny wielodzietne, zaś 74 to rodziny niepełne. Wsparciem asystenta objętych było 58 rodzin. Pracownicy socjalni diagnozują potrzebę wsparcia rodziny poprzez pracę asystenta u 22 rodzin, które niestety nie mają gotowości do współpracy. Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej, aż 65 rodzin uznanych zostało za zagrożone bezdomnością. 118 dzieci i młodzieży wychowuje się w rodzinach przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w których prowadzona jest asystentura rodzin. Z diagnozy społeczno-demograficznej wyłaniają się najistotniejsze problemy z jakimi borykają się rodziny korzystające z pomocy społecznej. Główne problemy to:

- ubóstwo, niska aktywność zawodowa,
- niewystarczające kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców,
- zaburzone relacje rodzinne,
- niskie umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- brak umiejętności radzenia sobie z kryzysami rozwojowymi dzieci i młodzieży,

- niskie umiejętności racjonalnego i pożytecznego zagospodarowania czasu wolnego całej rodziny,
- niska motywacja rodzin do zmiany swojej sytuacji życiowej,
- niska motywacja do korzystania z różnych form edukacyjnych rozwijających umiejętności psychospołeczne osób i rodzin dotkniętych dysfunkcjami w tym osób z zaburzeniami zachowań i chorych psychicznie.

IV. Analiza SWOT środowiska lokalnego

W programie zastosowano analizę SWOT jako narzędzie identyfikacji i usystematyzowania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń społecznego obszaru rodzin w gminie Lubicz.

JAKOŚĆ ŻYCIA RODZIN NA TERENIE GMINY LUBICZ	
<u>Mocne strony</u>	<u>Słabe strony</u>
- świadomość problemów dotyczących rodziny wśród władz samorządowych; - działalność instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny; - doświadczenie zawodowe pracowników różnych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny; - gotowość pracowników instytucji i organizacji pozarządowych pracujących w obszarze wspierania rodziny do udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego; - działalność i wsparcie ze strony organizacji pozarządowych pracujących na rzecz dziecka i rodziny; - otwartość instytucji i podmiotów na pomoc rodzinie; - rozwinięta na terenie gminy baza placówek wspierających rodzinę m.in. świetlice środowiskowe oferujące bogatą ofertę na rzecz rozwoju dzieci i ich rodzin; - bogata oferta spotkań kulturalnych i integracyjnych min. imprezy plenerowe, festyny i spotkanie z mieszkańcami – promujących aktywne sposoby spędzania	- bierność, niska motywacja do zmian rodzin przeżywających trudności; - osłabienie funkcji rodzicielskich i zwiększająca się bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych; - niska świadomość rodziców dotycząca kwestii odpowiedzialnego rodzicielstwa; - bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie; - niewystarczająca ilość placówek wsparcia dziennego; - słabo rozwinięta idea samopomocniczości; - niewystarczająca wiedza wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej na temat wagi i znaczenia wspólnie spędzanego czasu z rodziną i w rodzinie; - niewystarczająca wiedza wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej na temat roli wspólnie spędzanego czasu z rodziną i w rodzinie; - niewystarczająca współpraca pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze wsparcia rodzin;

wolnego czasu i integracji społeczności lokalnej; - dobra współpraca pomiędzy różnymi podmiotami pracującymi na rzecz rodzin; - doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na projekty aktywizujące rodziny; - wola współpracy – władz samorządu, instytucji i NGO.	
<u>Szanse</u>	<u>Zagrożenia</u>
- regulacje prawne przyjazne rodzinie, a tym samym nakładające obowiązek pracy na rzecz rodziny; - zwiększenie liczby podmiotów działających na rzecz rodziny; - wzrost umiejętności u osób pracujących z rodzinami; - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę; - szeroka oferta usług realizowanych na rzecz rodzin; - wzmacnianie roli opiekuńczo – wychowawczej rodzin, m. in. poprzez udział rodzin w programie „Szkoła dla rodzica”; - realizacja programów profilaktycznych; - możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, które wesprą rodzinę.	- zwiększająca się skala zjawisk niepożądanych, wpływających destrukcyjnie na rodzinę; - nakładanie i nawarstwianie się problemów dotyczących dysfunkcji dotyczących rodziny; - rosnąca liczba zadań do realizacji przez samorządy; - wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej; - uzależnienie się rodzin od systemu pomocy społecznej; - niska motywacja rodzin do zmiany swojej trudnej sytuacji życiowej, w tym do aktywności zawodowej rodziców; - osłabienie wartości rodzinnych, zanik więzi rodzic – dziecko; - zanikanie modelu rodziny wielopokoleniowej; - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców - niskie kompetencje rodzicielskie wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej.

V. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania wpisujące się w zakres wspierania rodziny:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS);
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA);
- Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze (ZI, GR);
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR);
- Opiniodawczy Zespół Sądowych Specjalistów w Toruniu (OZSS);
- Kuratorska Służba Sądowa (KSS);
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych w Lubiczu Dolnym (PIK); Grupa Anonimowych Alkoholików „Drwęca” w Lubiczu Dolnym;
- Policja;
- Placówki Oświatowe: Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół i Przedszkoli (ZEASiP); Wyższa Szkoła Kultury Fizycznej i Turystyki im. Haliny Konopackiej oddział zamiejscowy w Lubiczu Górnym; Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie; dwie szkoły gimnazjalne – Gimnazjum nr 1 (ZS nr 1) w Lubiczu Górnym, Gimnazjum nr 2 (ZS nr 2) w Grębocinie ; sześć Szkół Podstawowych – SP nr 2 (ZS nr 1) w Lubiczu Górnym, SP nr 1 w Lubiczu Dolnym, SP (ZS nr 2) w Grębocinie, SP w Złotorii, SP w Młyńcu Pierwszym, SP w Gronowie; jedno przedszkole publiczne – Przedszkole Publiczne „Chatka Puchatka” w Lubiczu Górnym; pięć przedszkoli prywatnych – Prywatne Przedszkole Anglojęzyczne „Mały Miś” w Grębocinie, Przedszkole Niepubliczne „Słoneczko” w Grębocinie, Przedszkole Niepubliczne „Akademia Malucha” w Złotorii, Przedszkole Niepubliczne „Tęczowa Kraina” w Lubiczu Dolnym, Prywatne Przedszkole „Ślimaczek” w Krobi; trzy niepubliczne punkty przedszkolne - Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Troskliwe Misie” w Lubiczu Górnym, Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Arka Noego” w Lubiczu Górnym,

Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Żyrafa” w Lubiczu Dolnym; oraz dwa żłobki prywatne.

- Placówki służby zdrowia: NZOZ Prywatny Lekarz Rodzinny T. Ołtarzewski Grębocin, NZOZ „Moja Przychodnia” Grębocin, Lecznice CITOMED Lubicz Górny, NZOZ Prywatny Lekarz Rodzinny K. Kusz Złotoria, Gabinet rehabilitacji Grębocin, NZOZ Poradnia Rehabilitacyjna ReVITA Lubicz Górny, Gabinet Rehabilitacji SALVITA Złotoria, Studio Fizjoterapii LIMFOMED Krobia;
- Świetlice Środowiskowe: w Grębowinie, Gronowie, Lubiczu Górnym, Lubiczu Dolnym, Kopaninie, Grabowcu, Rogówku, Jedwabnie, Krobi, Rogowie, Młyńcu Pierwszym, Brzezinku;
- Kościoły - Parafie Katolickie: w Lubiczu Górnym, Lubiczu Dolnym, Gronowie, Złotorii;
- Organizacje Pozarządowe (NGO): TPD Oddział Okręgowy w Toruniu, TPD-Gminne Koło w Lubiczu, Koła Caritas, Koła GW, Kluby Seniora i inne;
- Liderzy Lokalni (L.L.).

Instytucje i placówki prowadzone przez starostwo powiatu toruńskiego:

- Formy pieczy zastępczej prowadzone przez starostwo powiatu toruńskiego: zawodowe rodziny zastępcze o charakterze - pogotowia rodzinnego, specjalistycznej rodziny zastępczej, zawodowej rodziny zastępczej; rodzinne domy dziecka;
- Zespół Szkół, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Gronowie;
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Chełmży, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oddział w Grębowinie;
- Dom Pomocy Społecznej: w Browinie, w Dobrzejewicach, w Pigży, w Wielkiej Nieszawce;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Osieku, w Chełmży;
- Powiatowy Urząd Pracy.

VI. Adresaci programu

Adresatami programu są rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Lubicz, w szczególności rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze, niewydolne w gospodarowaniu własnymi zasobami oraz rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym a także te, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

VII. Cel główny, cele szczegółowe

Cel główny:

Stworzenie systemu wsparcia dla rodzin mieszkających na terenie Gminy Lubicz sprzyjającemu prawidłowemu ich rozwojowi i funkcjonowaniu.

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie i pomoc w realizowaniu podstawowych funkcji rodziny, w szczególności w rodzinach przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
2. Ograniczanie występowania w rodzinach sytuacji kryzysowych wymagających interwencji systemowych, a także pomoc w rozwiązaniu już zaistniałych kryzysów.
3. Promowanie i rozwijanie form aktywizujących rodziny, w celu przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu.
4. Usprawnianie współpracy instytucji i podmiotów działających na rzecz rodziny.
5. Zabezpieczenie uzasadnionych potrzeb rodzin, w tym szczególnie potrzeb dzieci i młodzieży.
6. Podnoszenie świadomości rodziców na temat odpowiedzialnego rodzicielstwa, w tym obowiązków rodzicielskich względem dzieci przez nich wychowywanych.
7. Budowanie świadomości społecznej na temat konsekwencji prawnych, społecznych, psychologicznych wynikających z zaniedbywania obowiązków rodzicielskich.
8. Budowanie akceptacji społecznej dla rodzin wielodzietnych i wielopokoleniowych jako pożądanых form procesów wychowawczych.

VIII. Przewidywane efekty

Zakłada się, iż realizacja Programu Wspierania Rodziny w gminie Lubicz na lata 2017-2019 znacząco wpłynie na poprawę funkcjonowania rodzin zamieszkujących na terenie gminy w szczególności w zakresie:

- zaspokajania potrzeb dziecka i całej rodziny głównie w sferze potrzeb biologicznych, rozwojowych i emocjonalnych;
- zapobiegania i ograniczania negatywnych konsekwencji występujących w związku z sytuacjami kryzysowymi, zdiagnozowanymi dysfunkcjami czy też zagrożeniem wykluczeniem społecznym;
- podniesienia poziomu świadomości społecznej na temat roli rodziny w procesie wychowawczym dotyczących odpowiedzialnego rodzicielstwa względem dzieci;
- zatrzymania dzieci z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach biologicznych;
- zwiększenia liczby rodzin odzyskujących pełne prawa rodzicielskie względem dzieci;
- lepszego funkcjonowania dzieci i młodzieży w systemie edukacyjnym;
- lepszego funkcjonowania rodzin, w tym przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w środowisku lokalnym.

Dodatkowo program przyczyni się do usprawnienia współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę w celu efektywniejszego wykorzystania oferowanych przez każdą z nich działań pomocowych.

IX. Działania programu

Cel szczegółowy 1:

Wsparcie i pomoc w realizowaniu podstawowych funkcji rodziny, w szczególności w rodzinach przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1.	Rozwój instytucji asystentury rodzinnej	- liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny - liczba zatrudnionych asystentów rodziny	GOPS	2017-2019
2.	Rozwój instytucji wsparcia rodziny – rodziny wspierającej	- liczba powołanych rodzin wspierających - liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej	GOPS	2017-2019
3.	Zwiększanie dostępności dzieci i młodzieży z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze do form wsparcia poprzez utworzenie placówek wsparcia dziennego lub powierzenie realizacji zadania w formie prowadzenia placówki wsparcia dziennego	- liczba działających placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy - liczba dzieci uczęszczających do w/w placówek	GOPS GKRPA/Urząd Gminy ZEASiP	2017-2019

4.	Organizowanie konferencji, szkoleń, kursów z zakresu podnoszenia kompetencji rodzicielskich adresowanych do rodziców	- liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji, kursów itp.	GOPS ZEASiP	2017-2019
5.	Rozwój poradnictwa specjalistycznego na rzecz rodzin, w szczególności dzieci i młodzieży	- liczba udzielonych porad - liczba osób objętych poradnictwem	GOPS GKRPA/Urząd Gminy PPP o. w Grębocinie	2017-2019
6.	Tworzenie i realizowanie programów osłonowych adresowanych na rzecz rodzin	- liczba przeprowadzonych programów - liczba rodzin objętych programami	GOPS GKRPA/Urząd Gminy ZEASiP	2017-2019
7.	Współpraca z innymi instytucjami pracującymi na rzecz rodziny, w tym w szczególności ze szkołami i kuratorami rodzinnymi	- liczba odbytych spotkań roboczych	GOPS GKRPA/Urząd Gminy ZEASiP Kuratorska służba sądowa	2017-2019
8.	Rozwój placówek wsparcia dzieci i młodzieży tj. świetlice środowiskowe	- liczba prowadzonych placówek - liczba osób uczęszczających do placówek	GOPS GKRPA/Urząd Gminy	2017-2019
9.	Prowadzenie objazdowego „Punktu wsparcia” dla rodzin, w szczególności rodzin uwikłanych w przemoc	- liczba rodzin objętych wsparciem - liczba odbytych porad	GOPS GKRPA/Urząd Gminy	2017-2019

10.	Rozwój usług opiekuńczych w tym specjalistycznych (także dla osób z zaburzeniami psychicznymi)	- liczba osób objętych usługami	GOPS	2017-2019
-----	---	------------------------------------	------	-----------

Cel szczegółowy 2:

Ograniczanie występowania w rodzinach sytuacji kryzysowych wymagających interwencji systemowych a także pomoc w rozwiązaniu już zaistniałych kryzysów.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1.	Funkcjonowanie i rozwój Punktu Interwencji Kryzysowej	- liczba osób korzystających z PIK - liczba udzielonych porad	GOPS GKRPA/Urząd Gminy	2017-2019
2.	Monitoring rodzin zagrożonych „kryzysami” przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny w oparciu o „wewnętrzną procedurę” GOPS	- liczba zrealizowanych wizyt monitorujących - liczba zwizytowanych rodzin - liczba rodzin objętych pomocą	GOPS	2017-2019
3.	Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w rodzinach dotkniętych przemocą w rodzinie	- liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” - ilość zamkniętych procedur „Niebieskie Karty”	GOPS ZI, GR Policja	2017-2019

4.	Rozwój placówek wsparcia dzieci i młodzieży tj. świetlice środowiskowe	- liczba prowadzonych placówek - liczba osób uczęszczających do placówek	GOPS GKRPA/Urząd Gminy	2017-2019
5.	Prowadzenie warsztatów umiejętności gospodarowania zasobami rodziny, w tym umiejętności przygotowania racjonalnych i zdrowych posiłków	- liczba przeprowadzonych warsztatów - liczba osób objętych działaniem	GOPS	2017-2019
6.	Opracowanie i wdrażanie innowacyjnych form pracy z rodziną w obszarach przeciwdziałania dysfunkcji rodziny	- liczba wdrożonych działań - liczba rodzin objętych działaniem - liczba osób objętych działaniem	GOPS GKRPA/Urząd Gminy	2017-2019
7.	Udział osób pracujących w obszarze wspierania rodziny w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach podnoszących kompetencje i umiejętności zawodowe	- liczba odbytych szkoleń, warsztatów - liczba osób biorących udział w szkoleniach, warsztatach	GOPS GKRPA ZEASiP	2017-2019

8.	Prowadzenie kampanii społecznych rozwijających ideę samopomocy rodzin	- liczba przeprowadzonych działań	GOPS GKRPA/Urząd Gminy NGO	2017-2019
9.	Wyłonienie i powołanie „do życia” instytucji – rodziny wspierającej	- liczba rodzin wspierających	GOPS	2017-2019
10.	Monitoring rodzin wspierających wraz z opracowaniem planu pracy z rodziną wspierającą i wspieraną	- liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej - liczba zrealizowanych wizyt monitorujących	GOPS	2017-2019

Cel szczegółowy 3:

Promowanie i rozwijanie form aktywizujących rodziny w celu przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1.	Realizacja programów osłonowych pobudzających rodziny do aktywności w życiu rodzinnym i społecznym	- liczba przeprowadzonych programów - liczba rodzin objętych programami	GOPS	2017-2019
2.	Realizacja programów aktywizujących osoby nieaktywne zawodowo	- liczba przeprowadzonych programów - liczba osób objętych programami	GOPS GKRPA/Urząd Gminy NGO	2017-2019
3.	Prowadzenie kampanii społecznych rozwijających ideę samopomocy rodzin	- liczba przeprowadzonych działań	GOPS GKRPA/Urząd Gminy NGO	2017-2019
4.	Wyłonienie i powołanie „do życia” instytucji – rodziny wspierającej	- liczba rodzin wspierających	GOPS	2017-2019
5.	Monitoring rodzin wspierających z opracowaniem planu pracy z rodziną wspierającą i wspieraną	- liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej - liczba zrealizowanych wizyt monitorujących	GOPS	2017-2019

6.	Realizacja programu pn. „Chodź pomaluj mój świat” skierowanego do rodzin niezintegrowanych lokalnie a uwikłanych w konflikty sąsiedzkie	- liczba przeprowadzonych spotkań - liczba osób objętych programem	GOPS GKRPA/Urząd Gminy	2017-2019
7.	Udział osób pracujących w obszarze wspierania rodziny w specjalistycznych szkoleniach, warsztatach i konferencjach dostarczających umiejętności w zakresie przygotowania i realizacji programów aktywizujących, a także pobudzających do kreatywnego myślenia m. in. poprzez „dobre praktyki” i wymianę doświadczeń	- liczba odbytych szkoleń, warsztatów, konferencji - liczba osób biorących udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach	GOPS	2017-2019
8.	Poszukiwanie i implementowanie nowych metod pracy w obszarze aktywizacji społecznej i zawodowej	- liczba przeprowadzonych programów - liczba osób objętych programami	GOPS GKRPA/Urząd Gminy NGO	2017-2019
9.	Rozwój nowych, ale już sprawdzonych metod pracy w sferze pobudzania aktywności społecznej i zawodowej: coaching, doradztwo zawodowe, bank pracodawców itp.	- liczba przeprowadzonych programów - liczba osób objętych programami	GOPS GKRPA/Urząd Gminy NGO	2017-2019

Cel szczegółowy 4:

Usprawnianie współpracy instytucji i podmiotów działających na rzecz rodziny.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1.	Nawiązywanie i rozwijanie pogłębionej współpracy z instytucjami pracującymi z rodziną i na rzecz rodziny w tym dzieci i młodzieży	- liczba zorganizowanych spotkań - liczba nawiązanych relacji	GOPS PCPR Urząd Gminy GKRPA NGO ZEASiP/Szkoły	2017-2019
2.	Praca specjalistyczna w oparciu o metodę „zespołu interdyscyplinarnego”	- liczba odbytych spotkań ZI - liczba rodzin objętych działaniami ZI	GOPS PCPR Urząd Gminy GKRPA NGO ZEASiP/Szkoły	2017-2019
3.	Uczestnictwo osób pracujących zawodowo w obszarze wspierania rodziny w specjalistycznych kursach, szkoleniach, warsztatach podnoszących kompetencje i umiejętności zawodowe	- liczba odbytych szkoleń, warsztatów, konferencji - liczba osób biorących udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach	GOPS	2017-2019
4.	Regularna współpraca i wymiana informacji pomiędzy pracownikami socjalnymi a asystentami rodziny	- liczba odbytych rozmów	GOPS	2017-2019

5.	Udział przedstawicieli instytucji pracujących w obszarze wspierania rodziny w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i Grupach Roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba spotkań ZI - liczba odbytych GR - liczba rodzin objętych działaniami ZI i/lub GR	GOPS PCPR Urząd Gminy GKRPA Policja ZEASiP/Szkoły	2017-2019
6.	Udział pracowników socjalnych, asystentów rodziny i psychologa – pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w pracach prowadzonych przez inne instytucje na rzecz wspierania rodziny	- liczba odbytych zadań w ramach prac innych instytucji przez pracowników GOPS	GOPS PCPR Urząd Gminy GKRPA Policja ZEASiP/Szkoły	2017-2019

Cel szczegółowy 5:

Zabezpieczanie uzasadnionych potrzeb rodzin w tym szczególnie potrzeb dzieci i młodzieży.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1.	Rozpoznawanie i diagnozowanie potrzeb rodzin, w tym w szczególności potrzeb dzieci i młodzieży, a także ich zaspakajanie poprzez świadczenia z pomocy społecznej	- liczba przeprowadzonych diagnoz - liczba rodzin objętych działaniem	GOPS GKRPA ZEASiP/Szkoły	2017-2019
2.	Opracowanie i realizowanie indywidualnych planów pomocy na rzecz rodzin wymagających wsparcia	- liczba opracowanych planów pomocy - liczba wdrożonych planów pomocy - liczba zakończonych planów pomocy - liczba rodzin objętych pomocą	GOPS	2017-2019
3.	Propagowanie idei „samopomocowej rodziny”	- liczba przeprowadzonych programów i zadań	GOPS	2017-2019
4.	Pośredniczenie w przekazywaniu dóbr materialnych (m. in. sprzęt AGD, meble, odzież) „od rodziny do rodziny”	- liczba rodzin objętych działaniem - liczba odbytych form pośrednictwa	GOPS	2017-2019

5.	Organizacja „spontanicznych” akcji pomagania społecznego na rzecz rodzin znajdujących się w przejściowym kryzysie, spowodowanym m. in. zdarzeniem losowym	- liczba rodzin objętych akcjami - liczba przeprowadzonych akcji pomocowych	GOPS Urząd Gminy GKRPA ZEASiP/Szkoły	2017-2019
6.	Rozwój form pomocy materialnej na rzecz dzieci i młodzieży uczącej się	- liczba przeprowadzonych form pomocy - liczba osób objętych pomocą	GOPS Urząd Gminy GKRPA ZEASiP/Szkoły	2017-2019

Cel szczegółowy 6:

Podnoszenie świadomości rodzin na temat odpowiedzialnego rodzicielstwa, w tym obowiązków rodzicielskich względem dzieci przez nich wychowywanych.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1.	Prowadzenie kampanii społecznych budujących pozytywny wizerunek rodziny, w tym rodziny wielodzietnej i niepełnej, jako rodziny „nieproblemowej”	- liczba prowadzonych kampanii	GOPS Urząd Gminy GKRPA NGO	2017-2019
2.	Opracowanie i realizacja programów osłonowych wspierających rodziny z dziećmi, w szczególności w zakresie: - podnoszenia kompetencji rodzicielskich, - świadomości w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej, - wiedzy dotyczącej praw i obowiązków dzieci i rodziców	- liczba zrealizowanych programów - liczba rodzin objętych programem - liczba osób biorących udział w programie	GOPS Urząd Gminy GKRPA ZEASiP/Szkoły	2017-2019
3.	Rozwój specjalistycznego poradnictwa: prawnego, psychologicznego, terapeutycznego, pedagogicznego i innego wymaganego	- liczba udzielonych porad - liczba osób objętych poradnictwem	GOPS Urząd Gminy GKRPA	2017-2019

4.	Organizowanie konferencji dla rodziców, których celem będzie identyfikacja trudności związanych z opieką i wychowaniem dziecka tzw. „trudnego” oraz podnoszących świadomość na temat metod pracy i instytucji pomocowych pracujących w tym obszarze	- liczba zorganizowanych konferencji - liczba osób biorących udział w konferencjach	GOPS Urząd Gminy GKRPA ZEASiP/Szkoły NGO	2017-2019
5.	Promowanie „rodzin wspierających”	- liczba akcji promocyjnych	GOPS GKRPA Urząd Gminy	2017-2019
6.	Wczesne rozpoznawanie pojawiających się trudności rozwojowych u dzieci do 6 roku życia przez pracowników GOPS	- liczba dzieci, u których rozpoznano trudności rozwojowe	GOPS ZEASiP PPP o. w Grębocinie	2017-2019

Cel szczegółowy 7:

Budowanie świadomości społecznej na temat konsekwencji prawnych, społecznych, psychologicznych wynikających z zaniedbywania obowiązków rodzicielskich.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1.	Rozwój specjalistycznego poradnictwa: prawnego, psychologicznego, terapeutycznego, pedagogicznego i innego wymaganego	- liczba udzielonych porad - liczba osób objętych poradnictwem	GOPS Urząd Gminy GKRPA ZEASiP	2017-2019
2.	Opracowywanie diagnozy środowiskowej rodzin niewydolnych wychowawczo	- liczba opracowanych diagnoz - liczba rodzin objętych działaniem	GOPS	2017-2019
3.	Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze	- liczba zrealizowanych planów - liczba rodzin objętych planem pomocy - liczba osób objętych planem pomocy	GOPS	2017-2019
4.	Prowadzenie asystentury rodzinnej	- liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny - liczba zatrudnionych asystentów rodziny	GOPS	2017-2019

5.	Realizacja programów edukacyjnych adresowanych do rodzin	- liczba zrealizowanych programów - liczba rodzin objętych programem - liczba osób objętych programem	GOPS Urząd Gminy GKRPA ZEASiP/Szkoły	2017-2019
6.	Formułowanie i wnoszenie wniosków do Sądu Rodzinnego w przedmiocie wydania zarządzeń w oparciu o KRIO	- liczba wniesionych wniosków	GOPS	2017-2019
7.	Kampanie społeczne na temat roli w procesie wychowawczym odpowiedzialnego rodzicielstwa	- liczba prowadzonych kampanii	GOPS Urząd Gminy GKRPA NGO	2017-2019

Cel szczegółowy 8:

Budowanie akceptacji społecznej dla rodzin wielodzietnych i wielopokoleniowych jako pożądaných form procesów wychowawczych.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1.	Prowadzenie kampanii społecznych budujących pozytywny wizerunek rodzin wielodzietnych i wielopokoleniowych	- liczba prowadzonych kampanii	GOPS Urząd Gminy GKRPA NGO	2017-2019
2.	Promowanie idei budowania rodzin wielodzietnych jako modelowych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- liczba decyzji wydanych na rzecz rodzin wychowujących więcej niż 3 dzieci	GOPS UG	2017-2019
3.	Realizacja programu „Karty Dużej Rodziny”	- liczba rodzin biorących udział w programie - liczba instytucji/firm przystępujących do współpracy w programie	UG GOPS NGO	2017-2019
4.	Prowadzenie kampanii społecznych zachęcających lokalnych przedsiębiorców do włączania się w program „Karty Dużej Rodziny”	- liczba prowadzonych kampanii	GOPS Urząd Gminy GKRPA NGO	2017-2019
5.	Organizowanie konferencji na temat „Wsparcia seniorów żyjących w	- liczba przeprowadzonych konferencji	GOPS	2017-2019

	rodzinach wielopokoleniowych”	- liczba osób biorących udział w konferencji		
6.	Popularyzowanie rodzinnych form spędzania czasu wolnego i integracja ze środowiskiem lokalnym poprzez organizowanie imprez, festynów kulturalnych	- liczba przeprowadzonych imprez, festynów - liczba osób objętych działaniem	GOPS Urząd Gminy GKRPA NGO	2017-2019

X. Źródła finansowania

Źródłem finansowania Programu Wspierania Rodziny są:

1. środki własne gminy, w tym:
 - a. zaplanowane w planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu m. in. na wspieranie rodziny i pieczę zastępczą, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pomoc społeczną;
 - b. zaplanowane w planie finansowania Urzędu Gminy w Lubiczu w rozdziale dotyczącym przeciwdziałania alkoholizmowi;
2. dotacje z budżetu państwa, w szczególności środki pozyskane na realizację programów rządowych i programów konkursowych;
3. środki pozabudżetowe, czyli finansowanie działań przez NGO i inne instytucje wspierające rodziny oraz środki pozyskane z innych źródeł np. UE.

XI. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2017-2019 jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu. Koordynator będzie monitorował projekt poprzez zbieranie danych dotyczących realizacji poszczególnych zadań. W celu sprawnego monitoringu Koordynator zwoływał będzie spotkania robocze z udziałem podmiotów zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny, w celu omawiania realizacji poszczególnych zadań i działań Programu. Ewaluacja Programu odbywać się będzie poprzez coroczne przedkładanie sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz, Radzie Gminy Lubicz wraz z rocznym sprawozdaniem z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przewodniczący Rady Gminy

Hanna Anzel